

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NHIỀU TÁC GIẢ

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA 2022

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN
CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ GIÁO VIÊN MẦM NON, PHỔ THÔNG**

ISBN: 978-604-337-868-9

9 786043 378689

SÁCH KHÔNG BÁN

NXB ĐẠI HỌC HUẾ

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA
KỶ YẾU

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN
CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ GIÁO VIÊN MẦM NON, PHỔ THÔNG

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NHIỀU TÁC GIẢ

**KỶ YẾU
HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA 2022**

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN
CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ
VÀ GIÁO VIÊN MẦM NON, PHỔ THÔNG**

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NHIỀU TÁC GIẢ

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA 2022

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN
CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ
VÀ GIÁO VIÊN MẦM NON, PHỔ THÔNG**

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

Huế, 2022

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Kỷ yếu Hội thảo khoa học quốc gia 2022: Nâng cao chất lượng bồi dưỡng thường xuyên cho đội ngũ cán bộ quản lý và giáo viên mầm non, phổ thông/Phạm Thanh Bình, Nguyễn Ngọc Chung, Phan Tấn Chí... - Huế : Đại học Huế, 2022. - 367 tr. ; 27 cm

ĐTTS ghi: Bộ Giáo dục và Đào tạo. Trường Cán bộ Quản lý giáo dục Thành phố Hồ Chí Minh. - Thư mục cuối mỗi bài

ISBN 978-604-337-868-9

1. Giáo viên 2. Cán bộ quản lí 3. Bồi dưỡng 4. Kỷ yếu hội thảo

371.1007 - dc23

DUM0717p-CIP

Mã số sách: NC/546-2022

BAN CHỈ ĐẠO HỘI THẢO

TS. Vũ Quảng, Quyền Hiệu trưởng Trường Cán bộ quản lý giáo dục Tp. Hồ Chí Minh

BAN BIÊN TẬP KỶ YẾU

TS. Vũ Quảng	Trưởng ban
TS. Lê Đình Huấn	Phó ban thường trực
TS. Vũ Đình Bẩy	Phó ban
ThS. Lai Nhã Trúc	Ủy viên thư ký
TS. Nguyễn Ngọc Chung	Ủy viên
TS. Đinh Thị Kim Loan	Ủy viên
TS. Trần Thanh Nguyễn	Ủy viên
TS. Lê Ngọc Thạch	Ủy viên
TS. Phạm Bích Thủy	Ủy viên
TS. Trương Văn Tuấn	Ủy viên
ThS. Phan Tấn Chí	Ủy viên
ThS. Huỳnh Thị Xuân Hoa	Ủy viên
ThS. Hoàng Minh Phú	Ủy viên
ThS. Hồ Sỹ Toàn	Ủy viên

THƯ KÝ BAN BIÊN TẬP

ThS. Lai Nhã Trúc

MỤC LỤC

BÀI ĐỀ DẪN

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ GIÁO VIÊN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO	1
--	---

Phạm Thanh Bình

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỔ CHUYÊN MÔN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC	6
--	---

Nguyễn Ngọc Chung

VAI TRÒ CỦA HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG PHỔ THÔNG TRONG TỔ CHỨC THỰC HIỆN HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN.....	17
---	----

Phan Tân Chí

BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CÁN BỘ QUẢN LÝ, GIÁO VIÊN CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG - THÁCH THỨC VÀ GIẢI PHÁP	25
---	----

Cao Thị Thúy Diễm

VIỆC TỰ HỌC CỦA GIÁO VIÊN TRONG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN.....	37
--	----

Nguyễn Thanh Du - Nguyễn Thanh Dũng

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NGŨ GIA TỰ - EA KAR.....	45
--	----

Trần Kiều Dung - Lai Nhã Trúc

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN GIÁO VIÊN CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH.....	54
--	----

Trịnh Tiến Duy - Hồ Công Liêm

ĐỔI MỚI CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG CHÍNH TRỊ CHO CÁN BỘ QUẢN LÝ, GIÁO VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TẠI TỈNH LẠNG SƠN.....	63
--	----

Nguyễn Long Giao

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH.....	72
--	----

Hồ Thanh Hải

BỒI DƯỠNG KIẾN THỨC VỀ GIÁO DỤC QUYỀN CON NGƯỜI CHO GIÁO VIÊN MÔN GIÁO DỤC KINH TẾ VÀ PHÁP LUẬT	79
---	----

Hồ Thanh Hải - Phan Thị Quỳnh Lam

BỒI DƯỠNG KIẾN THỨC VỀ GIÁO DỤC TÀI CHÍNH CHO GIÁO VIÊN
MÔN GIÁO DỤC KINH TẾ VÀ PHÁP LUẬT 87

Đỗ Tường Hiệp

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN TRONG
TRƯỜNG PHỔ THÔNG ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC 94

Phạm Công Hiệp - Nguyễn Đình Minh Nhật

ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG
THƯỜNG XUYÊN GIÁO VIÊN CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 104

**Trương Thị Thanh Hoài - Hoàng Thị Diễm Phương -
Hoàng Anh Dũng - Đoàn Văn Cảnh - Trần Việt Nhi**

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN CHO
GIÁO VIÊN MẦM NON 114

Châu Tuấn Hồng

ĐỔI MỚI HÌNH THỨC, PHƯƠNG PHÁP TỔ CHỨC BỒI DƯỠNG
THƯỜNG XUYÊN CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ, GIÁO VIÊN ĐÁP
ỨNG YÊU CẦU THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG
2018 122

Đào Vĩnh Hợp

NÂNG CAO ĐẠO ĐỨC NGHỀ NGHIỆP CHO GIÁO VIÊN MẦM NON Ở
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY 131

Vũ Thị Thu Huyền - Vũ Thị Hạng

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA
HỌC CỦA HỌC SINH TRUNG HỌC CHO GIÁO VIÊN THEO YÊU CẦU
CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018 145

Phạm Thị Cẩm Loan

MỘT VÀI KINH NGHIỆM GIÚP GIÁO VIÊN NÂNG CAO NĂNG LỰC
ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TRONG GIAI
ĐOẠN HIỆN NAY 158

Lê Bá Lộc

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC HUY ĐỘNG CÁC NGUỒN LỰC PHÁT
TRIỂN NHÀ TRƯỜNG CHO CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC TRONG
BỐI CẢNH MỚI 169

Phạm Thị Tuyết Minh - Nguyễn Xuân An

CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO GIÁO VIÊN TRONG MÔI
TRƯỜNG CHUYỂN ĐỔI SỐ - THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP 181

Phạm Thị Ngọc Nga

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG CÔNG TÁC
BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN GIÁO VIÊN TẠI CÁC TRƯỜNG TIỂU
HỌC Ở THÀNH PHỐ HỒNG NGỰ, TỈNH ĐỒNG THÁP..... 192

Trần Thanh Nguyễn - Trương Văn Tuấn

GIẢI PHÁP ĐẢM BẢO TÍNH THỰC HÀNH ỨNG DỤNG CỦA CHƯƠNG
TRÌNH BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CÁN BỘ QUẢN LÝ CƠ SỞ GIÁO
DỤC PHỔ THÔNG THEO THÔNG TƯ 18/2019/TT-BGDĐT..... 200

Phan Thị Thu Nguyệt - Phạm Thị Thùy Trang

VẬN DỤNG MÔ HÌNH HỌC TẬP CỘNG ĐỒNG TRONG ĐÀO TẠO
SINH VIÊN CÁC KHỐI NGÀNH XÃ HỘI TẠI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC
HIỆN NAY..... 209

Mai Thị Cẩm Nhung - Lương Thị Minh Thủy

TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG TƯƠNG TÁC MẪU TÍNH VÀ NÂNG CAO
KHẢ NĂNG THÍCH ỨNG TRONG CHĂM SÓC, NUÔI DƯỠNG, GIÁO
DỤC TRẺ 18 - 36 THÁNG TUỔI Ở TRƯỜNG MẦM NON..... 217

Nguyễn Huy Phương

MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐẨY MẠNH BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN
PHỔ THÔNG CỦA TỈNH BÀ RỊA - VŨNG TÀU..... 230

Lê Đức Quảng - Lê Anh Phi

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO ĐỘI NGŨ
CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ GIÁO VIÊN MẦM NON Ở TỈNH QUẢNG TRỊ..... 239

Phan Thế Sơn

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TỰ HỌC CHO HỌC
SINH Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN CẤP TRUNG HỌC
PHỔ THÔNG HIỆN NAY..... 253

Phạm Văn Tiến - Hoàng Phi Hải

MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA VÀ ĐỊNH HƯỚNG CÁC GIẢI PHÁP NÂNG
CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN Ở TRƯỜNG
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HIỆN NAY..... 260

Lê Ngọc Thạch - Huỳnh Lâm Anh Chương

BỒI DƯỠNG CHO GIÁO VIÊN KỸ NĂNG HƯỚNG DẪN HỌC SINH
NGHIÊN CỨU KHOA HỌC..... 268

Huỳnh Ngọc Thanh

TẬP HUẤN THEO QUAN ĐIỂM LẤY NGƯỜI HỌC LÀM TRUNG
TÂM NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÁC LỚP BỒI DƯỠNG
THƯỜNG XUYÊN..... 275

Nguyễn Chí Thanh - Trần Hoài Thanh

MỘT SỐ GIẢI PHÁP BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN THEO CHUẨN NGHỀ NGHIỆP TẠI CÁC TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH..... 284

Hà Văn Thiều

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THỰC TẾ ẢO TĂNG CƯỜNG (AR) TRONG BỒI DƯỠNG KỸ NĂNG CHUYÊN NGÀNH CHO GIÁO VIÊN CƠ SỞ GIÁO DỤC MẦM NON..... 295

Nguyễn Thanh Thủy

THỰC TIỄN CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN GIÁO VIÊN PHỔ THÔNG GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG ĐÁP ỨNG DẠY HỌC CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG MỚI..... 305

Lương Thị Minh Thủy - Nguyễn Thùy Nhung - Nguyễn Thị Phương Nam

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG TỰ BỒI DƯỠNG CHUYÊN MÔN, NGHIỆP VỤ CỦA GIÁO VIÊN MẦM NON TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HUẾ..... 313

Nguyễn Thị Kim Trang

MỘT SỐ GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY CHUYỂN ĐỔI SỐ NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN CỦA TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG TÂN CÔNG SÍNH 323

Nguyễn Văn Tráng

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM BÀ RỊA - VŨNG TÀU..... 332

Lê Khánh Vân - Lê Thế Vũ

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG HOẠT ĐỘNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO GIÁO VIÊN..... 341

Nguyễn Tuấn Vĩnh - Kiều Thị Kính - Hà Thị Thu Hương - Đặng Thị Ngọc Lan - Silvija Pozenel - Nguyễn Thị Hiền - Đinh Văn Phương - Đặng Thị Cẩm Tú

TIẾP CẬN CÔNG ĐỒNG HỌC TẬP CHUYÊN MÔN TRONG NÂNG CAO HIỆU QUẢ BỒI DƯỠNG CHUYÊN MÔN CHO GIÁO VIÊN MẦM NON..... 350

Trần Thanh Xuyên - Lê Văn Trung

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN CHO GIÁO VIÊN MẦM NON TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY..... 358

TIẾP CẬN CỘNG ĐỒNG HỌC TẬP CHUYÊN MÔN TRONG NÂNG CAO HIỆU QUẢ BỒI DƯỠNG CHUYÊN MÔN CHO GIÁO VIÊN MẦM NON

NGUYỄN TUẤN VĨNH^(*)

KIỀU THỊ KÍNH^(**)

HÀ THỊ THU HƯƠNG - ĐẶNG THỊ NGỌC LAN - SILVIJA POZENEL^(***)

NGUYỄN THỊ HIỀN - ĐINH VĂN PHƯƠNG^(****)

ĐẶNG THỊ CẨM TÚ^(*****)

Tóm tắt: Bồi dưỡng chuyên môn là quyền lợi và nghĩa vụ của mỗi giáo viên nói chung và giáo viên mầm non nói riêng, là nhiệm vụ quan trọng thường xuyên của các cấp quản lý giáo dục và mỗi nhà trường. Bài viết giới thiệu về mô hình cộng đồng học tập chuyên môn và khả năng áp dụng của nó trên cơ sở phân tích sự phù hợp và khả năng góp phần giải quyết các thử thách của thực tiễn bồi dưỡng chuyên môn giáo viên mầm non hiện nay. Một số khuyến nghị để áp dụng và triển khai cộng đồng học tập chuyên môn cũng được đề xuất trong bài viết.

Từ khóa: Cộng đồng học tập chuyên môn, bồi dưỡng chuyên môn.

1. Mở đầu

Sự phát triển nhanh chóng về khoa học, công nghệ, kinh tế trên thế giới trong thế kỷ 20 và 21 đòi hỏi hệ thống giáo dục các nước phải đổi mới mục tiêu giáo dục nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao và đa dạng về nguồn nhân lực của xã hội. Các mục tiêu giáo dục mới đòi hỏi hoạt động giáo dục phải đổi mới về nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức cũng như kiểm tra, đánh giá kết quả đầu ra của người học.

^(*) Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế.

^(**) Trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng.

^(***) Tổ chức VVOB Việt Nam.

^(****) Bộ Giáo dục và Đào tạo.

^(*****) Sở Giáo dục và Đào tạo thành phố Đà Nẵng.

Do giáo viên (GV) là nhân tố chính tác động đến chất lượng giáo dục, là người trực tiếp thực hiện những đổi mới, nên việc bồi dưỡng phát triển năng lực của GV trở thành yêu cầu cấp bách hơn bao giờ hết. Một trong những công cụ hữu ích giúp hoạt động phát triển năng lực của GV là cộng đồng học tập chuyên môn (Professional Learning Community, PLC) (CĐHTCM). CĐHTCM đã nhận được sự quan tâm rất lớn của các nhà nghiên cứu và nhà giáo dục từ những năm 1990 ở phương Tây nhờ hiệu quả của CĐHTCM đối với sự phát triển năng lực của GV, nâng cao chất lượng học tập của người học và hiệu quả giáo dục của nhà trường. Ở Việt Nam, dù chưa được gọi tên đầy đủ, nhưng những yếu tố của CĐHTCM đã được triển khai trong sinh hoạt tổ chuyên môn ở nhà trường và bước đầu mang lại hiệu quả nhất định.

Ở Việt Nam, ngoài đạt quy định về trình độ đào tạo theo Luật Giáo dục (2019), giáo viên mầm non (GVMN) còn có quyền lợi và nhiệm vụ không ngừng phát triển chuyên môn để phục vụ cho hoạt động nghề nghiệp của mình. Khoản 5, điều 27, Điều lệ trường Mầm non (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2020) quy định nhiệm vụ của GVMN là “Tự học, tự bồi dưỡng nâng cao năng lực nghề nghiệp nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ em”. Chuẩn nghề nghiệp GVMN (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2018) quy định GVMN phải “Nắm vững chuyên môn nghiệp vụ sư phạm mầm non; thường xuyên cập nhật, nâng cao năng lực chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, tổ chức hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục phát triển toàn diện trẻ em theo Chương trình giáo dục mầm non” (Điều 5 “Tiêu chuẩn 2. Phát triển chuyên môn, nghiệp vụ”).

Với mục đích “nhằm bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng chuyên ngành bắt buộc hàng năm đối với GVMN...”, Chương trình bồi dưỡng thường xuyên GVMN (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2019) quy định nội dung bồi dưỡng với 35 mô-đun theo 05 tiêu chuẩn quy định tại chuẩn nghề nghiệp GVMN gồm: (1) cập nhật kiến thức, kỹ năng nghiệp vụ thực hiện nhiệm vụ năm học giáo dục mầm non áp dụng trong cả nước; (2) cập nhật kiến thức, kỹ năng nghiệp vụ thực hiện nhiệm vụ phát triển giáo dục mầm non theo từng thời kỳ của mỗi địa phương; (3) phát triển năng lực nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu vị trí việc làm, kiến thức, kỹ năng chuyên ngành. Tổ chức bồi dưỡng được thực hiện theo Quy chế bồi dưỡng thường xuyên GV, cán bộ quản lý cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông và GV trung tâm giáo dục thường xuyên (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2019). Việc phân tích sự phù hợp giữa

CDHTCM với cách thức triển khai bồi dưỡng chuyên môn (BDCM) cho GVMN theo các quy định hiện hành là một việc làm cần thiết, có giá trị thực tiễn cao trong việc vận dụng CDHTCM để nâng cao hiệu quả BDCM cho GVMN.

2. Giới thiệu về cộng đồng học tập chuyên môn

Có nhiều định nghĩa về CDHTCM, dù vậy, có những tương đồng trong xác định các đặc điểm chính của khái niệm này. DuFour và Eaker (1998) đã định nghĩa CDHTCM là “môi trường thúc đẩy sự hợp tác lẫn nhau, hỗ trợ tinh thần và phát triển cá nhân khi họ làm việc cùng nhau để đạt được những gì họ không thể hoàn thành một mình” (tr. 12, dẫn theo Antinluoma, Ilomäki và Toom, 2021). Mei Kin và Abdull Kareem (2021) tổng hợp các công trình đã có và định nghĩa CDHTCM là cộng đồng học tập, trong đó, GV hợp tác cùng nhau để phát triển một nền văn hóa nâng cao việc dạy và học cho tất cả mọi người thông qua tầm nhìn và giá trị chung, trách nhiệm tập thể và thực hành học tập chuyên môn. CDHTCM cũng được định nghĩa dựa trên ba thuật ngữ kết hợp nó, đó là “cộng đồng”, “học tập” và “chuyên môn” (Hord, 2009; dẫn theo Antinluoma, Ilomäki và Toom, 2021). Trong đó, “cộng đồng” đề cập đến hoạt động hợp tác của nhóm các nhà chuyên môn; “học tập” là hoạt động nâng cao kiến thức và kỹ năng; “chuyên môn” đề cập đến việc chịu trách nhiệm cung cấp sự hướng dẫn và cam kết với hoạt động học tập của học sinh và GV.

CDHTCM trở thành một cách tiếp cận quan trọng giúp GV cập nhật kiến thức, chia sẻ kinh nghiệm và đổi mới hoạt động dạy học một cách hiệu quả. Sacks (2017, dẫn theo Brown và cs, 2018) nghiên cứu những trường đã thực hiện CDHTCM thành công và rút ra 5 quy tắc được cần tuân thủ nhằm áp dụng hiệu quả CDHTCM, đó là: (1) Mọi người đều có cơ hội được nói, được tham gia và được lắng nghe; (2) Các buổi trao đổi cần diễn ra với tốc độ phù hợp sao cho mọi người có thời gian suy nghĩ rõ ràng; (3) Cần dành thời gian để mỗi cá nhân phản ánh trước khi phản hồi. (4) Cung cấp các cơ chế hỗ trợ/quy tắc giúp quản lý thời gian và giữ mọi người đi đúng hướng. (5) Giảm thiểu mối quan hệ thứ bậc bằng cách luân phiên vai trò điều hành trong suốt quá trình, để mọi người đều có cơ hội lãnh đạo.

Để đánh giá hiệu quả của các CDHTCM trong việc hỗ trợ thực hiện các mục tiêu giáo dục, các đặc điểm cốt lõi của CDHTCM đã được xác định. Antinluoma và cộng sự (2021) sử dụng sáu lĩnh vực để đánh giá mức độ triển khai CDHTCM, đó là:

(1) Sự chia sẻ về giá trị và tầm nhìn; (2) Lãnh đạo mang tính chia sẻ và hỗ trợ; (3) Văn hóa và môi trường học đường; (4) Điều kiện hỗ trợ về cơ sở vật chất, dịch vụ phúc lợi, thời gian; (5) Học tập và phát triển chuyên môn; (6) Cộng tác giữa các GV.

Ở Việt Nam, các khía cạnh của CDHTCM đã được áp dụng trong các nhà trường phổ thông và cơ sở giáo dục mầm non trong thời gian qua, điển hình trong số đó là hình thức sinh hoạt chuyên môn theo nghiên cứu bài học. Từ năm 2020, VVOB Việt Nam đã giới thiệu CDHTCM đến các cơ sở giáo dục mầm non tại thành phố Đà Nẵng và từ năm 2022 tới các trường tiểu học tại các tỉnh, thành phố Đà Nẵng, Hồ Chí Minh, Thái Nguyên và Quảng Trị. Theo tiếp cận của VVOB, CDHTCM là một nhóm các nhà giáo dục (GV, cán bộ quản lý) cùng nhau thảo luận về các thách thức trong giảng dạy/quản lý, đưa ra các ý tưởng cải tiến có tính khả thi, thử nghiệm những ý tưởng này trong môi trường thực tế (lớp học, hội đồng sư phạm...) và đánh giá tính hiệu quả của các giải pháp trước khi áp dụng ở diện rộng và phổ biến cho các đồng nghiệp khác để đảm bảo rằng nhiều nhà giáo dục có thể hưởng lợi từ việc học này (VVOB Việt Nam, 2022).

3. Cộng đồng học tập chuyên môn trong việc nâng cao hiệu quả bồi dưỡng giáo viên mầm non

Mô hình CDHTCM có nhiều cơ hội áp dụng trong nâng cao hiệu quả công tác bồi dưỡng chuyên môn đối với GDMN tại Việt Nam. Bởi lẽ, CDHTCM có nhiều điểm phù hợp với mô hình bồi dưỡng chuyên môn GV hiện nay, đồng thời cũng góp phần giải quyết một số thách thức của chính mô hình này.

3.1. Sự phù hợp của cộng đồng học tập chuyên môn với thực tiễn bồi dưỡng giáo viên mầm non hiện nay

Xây dựng tính tự chủ của nhà giáo là một vấn đề then chốt được thúc đẩy trong công tác BDCM GV ở Việt Nam nhằm tạo điều kiện cho GV tham gia vào việc tự học, tự bồi dưỡng và học tập suốt đời. Sự phát triển chuyên môn liên tục vừa là quyền vừa là nghĩa vụ của GV là một trong những tiêu chuẩn đánh giá hoạt động chuyên môn của GVMN tại Việt Nam. CDHTCM thúc đẩy tính tự chủ của GVMN bằng việc khuyến khích tự phản ánh dựa trên việc học tập khám phá, trải nghiệm trên lớp.

Mô hình phân tầng trong bồi dưỡng chuyên môn GV hiện nay là một tiếp cận hiệu quả để thực hiện BDCM GV cho các nhóm đối tượng với số lượng lớn. Mô

hình này phụ thuộc vào việc truyền tải và chia sẻ kiến thức tại mỗi cấp. Ở cấp nhà trường, GV cốt cán được lựa chọn để tham gia bồi dưỡng và sau đó truyền tải lại cho các đồng nghiệp. Việc tổ các CDHTCM trong các nhà trường giúp việc truyền tải này được duy trì hiệu quả và bền vững thông qua sự cộng tác và chia sẻ giữa các đồng nghiệp về các vấn đề thực tiễn khi áp dụng nội dung được bồi dưỡng. Với sự tin tưởng và tôn trọng giữa các đồng nghiệp, các thành viên trong CDHTCM không ngừng học hỏi lẫn nhau.

Chương trình BDCM GV ở Việt Nam chú trọng vào các nhu cầu chuyên môn được Bộ GD&ĐT xác định ở cấp quốc gia cũng như Sở GD&ĐT và Phòng GD&ĐT ở cấp thành phố/tỉnh và cấp trường thông qua việc kết hợp giữa các lĩnh vực bồi dưỡng bắt buộc và các lĩnh vực tự chọn như đã đề ra trong kế hoạch bồi dưỡng định kỳ hàng năm. Một loạt chủ đề được xây dựng sẵn cho các nhà giáo dục lựa chọn nhằm đảm bảo lĩnh vực phát triển chuyên môn mà địa phương lựa chọn phải phù hợp với nhu cầu và bối cảnh cụ thể. CDHTCM đáp ứng nhu cầu phát triển chuyên môn của các thành viên bằng cách khuyến khích học tập thử nghiệm và tham gia vào thực hành phản ánh. CDHTCM cho phép các thành viên thảo luận cũng như thử nghiệm nhiều phương pháp thực hành trong lớp học theo nhu cầu cá nhân và nhà trường.

Sự tác động từ cán bộ quản lý là một yếu tố ảnh hưởng đến tính tích cực BDCM của GV. Hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn, GV cốt cán có vai trò quan trọng trong việc tổ chức các hoạt động phát triển chuyên môn cho GV trong các nhà trường. Trong CDHTCM, cán bộ quản lý là những lãnh đạo chuyên môn, cùng tham gia và hỗ trợ GV trong việc phát triển chuyên môn thường xuyên và liên tục.

3.2. Sự đóng góp của cộng đồng học tập chuyên môn trong giải quyết một số thách thức của thực tiễn bồi dưỡng chuyên môn giáo viên mầm non

BDCM GV theo mô hình phân tầng là cách hiệu quả để bồi dưỡng đại trà, đảm bảo để các lý thuyết sư phạm mà một số nhà giáo dục phải trải nghiệm được áp dụng một cách hiệu quả vào thực tế. Tuy nhiên, có một nguy cơ tiềm ẩn là nội dung bồi dưỡng ở cấp trên bị mai một và thay đổi khi nó được truyền tải ở mỗi cấp bên dưới. CDHTCM có thể đóng một vai trò quan trọng trong việc trang bị sự hỗ trợ cần thiết bằng cách tạo không gian để thảo luận sâu hơn các khía cạnh thực tiễn của lý

thuyết sư phạm, điều chỉnh nội dung phù hợp với bối cảnh, khám phá cách thức thích nghi và áp dụng các lý thuyết sư phạm hiệu quả, đánh giá tính khả thi để tiếp tục nhân rộng trong môi trường lớp học cụ thể.

Công tác BDCM thường được tổ chức định kỳ vào kì nghỉ hè hoặc trong thời gian chuẩn bị vào năm học mới. Tuy nhiên, những vấn đề của GV trong quá trình nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ thì nảy sinh trong suốt năm học. CDHTCM sẽ hỗ trợ giải quyết những vấn đề này bằng cách đáp ứng nhu cầu phát triển cấp thiết của GV phát sinh liên tục trong suốt năm học. Cơ hội phát triển chuyên môn “tại chỗ” này khuyến khích thể hiện quyền tự quyết và tính tự chủ của GV, một đặc điểm cốt lõi của GV hiệu quả, đồng thời cung cấp những hỗ trợ kịp thời để tạo điều kiện thuận lợi cho GV tự tin trong thực hiện chương trình chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục trẻ.

Phát triển kỹ năng luôn đòi hỏi phải có thời gian, thực hành và phản hồi. Công tác giám sát sau đợt BDCM là một bước quan trọng để đảm bảo các phương pháp mới được áp dụng một cách hiệu quả. Tuy nhiên, trên thực tế, việc giám sát chưa thực sự hiệu quả. CDHTCM sẽ hỗ trợ cho GV tự giám sát tiến độ thực hành nội dung được bồi dưỡng của chính mình thông qua từng bước trong quy trình tổ chức CDHTCM. Nhìn chung, quy trình hoạt động của CDHTCM sẽ có một cuộc họp khởi động, tiếp đến là thử nghiệm trong lớp học các giải pháp sư phạm và cuối cùng là phản ánh về thực hành cũng như thống nhất hướng đi tiếp theo. Quy trình liên tục này khuyến khích các thành viên tự giám sát và tham gia với tốc độ tự chủ về sự phát triển chuyên môn của bản thân.

Mô hình BDCM hiện nay ít tạo nên sự gắn kết giữa các lực lượng tham gia, nhất là các thành viên đến từ các địa phương, các cơ sở giáo dục khác nhau. Điều này làm hạn chế khả năng hỗ trợ và chia sẻ sau tập huấn. CDHTCM có tiềm năng xây dựng và củng cố các mối quan hệ đồng nghiệp ở cấp nhà trường, cấp Phòng và thậm chí cấp Sở thông qua việc tăng cường áp dụng công nghệ và các nền tảng trực tuyến hiện đang được Bộ GD&ĐT triển khai. Các thành viên từ nhiều lĩnh vực khác nhau có thể giao tiếp, tương tác và hợp tác để xây dựng tính tự chủ và sự tự tin cho GV thông qua các cuộc thảo luận phản ánh thực tế. Điều này sẽ khuyến khích GV làm chủ nhiều hơn về sự phát triển chuyên môn của bản thân thông qua việc tự đánh giá và tự định hướng phát triển chuyên môn tại đơn vị hiệu quả nhằm nâng cao năng lực thực hiện chương trình giáo dục nhà trường có chất lượng.

4. Kết luận

Với những phân tích trên cho thấy việc triển khai CDHTCM cho GV tại các cơ sở GDMN mang lại những hiệu quả tích cực cho các hoạt động BDCM GV tại trường. Để đảm bảo tính khả thi của việc áp dụng tiếp cận CDHTCM trong thực tiễn, cần quan tâm thực hiện các biện pháp sau: (1) Các cơ sở GDMN từng bước triển khai CDHTCM trong BDCM hàng năm theo các quy định hiện hành để tăng cường hiệu quả bồi dưỡng; (2) Cán bộ quản lý cấp Sở và Phòng GD&ĐT hướng dẫn các nhà trường và GV áp dụng CDHTCM trong bồi dưỡng thường xuyên tại đơn vị trong hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học; (3) Từng bước triển khai hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn theo cụm trường trên cơ sở tiếp cận CDHTCM; (4) Ban hành văn bản xác định nhiệm vụ và vai trò của cán bộ quản lý, tổ trưởng chuyên môn, GV cốt cán trong triển khai CDHTCM, công nhận việc tham gia CDHTCM như là một hoạt động tự bồi dưỡng của GV theo quy định; (5) Mỗi nhà trường lồng ghép tiếp cận CDHTCM trong bồi dưỡng GV và sinh hoạt tổ chuyên môn hiện nay.

Hiệu quả thực sự của CDHTCM trong BDCM cho GVMN cần được kiểm chứng trong thực tiễn. Do đó, có thể tiến hành thí điểm ở phạm vi nhỏ để đánh giá, hoặc đánh giá trên các cơ sở đã áp dụng tiếp cận này trong một khoảng thời gian đủ dài, làm cơ sở để đưa ra các khuyến nghị áp dụng rộng rãi trên phạm vi lớn hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tiếng Việt

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Thông tư số 26/2018/TT-BGDĐT quy định Chuẩn nghề nghiệp giáo viên mầm non.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019). *Thông tư số 12/2019/TT-BGDĐT ban hành Chương trình bồi dưỡng thường xuyên giáo viên mầm non.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019). *Thông tư số 19/2019/TT-BGDĐT ban hành Quy chế bồi dưỡng thường xuyên giáo viên, cán bộ quản lý cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông và giáo viên trung tâm giáo dục thường xuyên.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2020). *Thông tư số 52/2020/TT-BGDĐT ban hành Điều lệ trường Mầm non.*
- Quốc hội. (2019). *Luật số 43/2019/QH14 ngày 14/6/2019 Luật giáo dục*

VVOB Việt Nam. (2022). *Tài liệu khuyến nghị chính sách về triển khai Cộng đồng học tập chuyên môn giáo viên tại các cơ sở giáo dục mầm non.*

Tiếng Anh

Antinluoma, M., Ilomäki, L., & Toom, A. (2021). Practices of professional learning communities. *In Frontiers in Education*, 6:617613. doi: 10.3389/educ.2021.617613.

Mei Kin, T., & Abdull Kareem, O. (2021). An Analysis on the Implementation of Professional Learning Communities in Malaysian Secondary Schools. *Asian Journal of University Education*, 17(1), 192-206.

Brown, B. D., Horn, R. S., & King, G. (2018). The effective implementation of professional learning communities. *Alabama Journal of Educational Leadership*, 5, 53-59.

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

07 Hà Nội, TP. Huế - Điện thoại: 0234.3834486

Website: <http://huph.hueuni.edu.vn>

Chịu trách nhiệm xuất bản

Giám đốc: Trần Bình Tuyên

Chịu trách nhiệm nội dung

Quyền Tổng biên tập: Nguyễn Chí Bảo

Biên tập viên

Trần Dương Hoàng Long

Biên tập kỹ thuật

Ngô Văn Cường

Trình bày, minh họa

Xuân Hoa

Sửa bản in

Lai Nhã Trúc, Hồ Sỹ Toàn

Đối tác liên kết xuất bản

Trường Cán bộ Quản lý Giáo dục thành phố Hồ Chí Minh

Số 7 - 9, Nguyễn Bình Khiêm, Bến Nghé, Quận 1, Tp. Hồ Chí Minh

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC GIA

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG THƯỜNG XUYÊN
CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ QUẢN LÝ VÀ GIÁO VIÊN MẦM NON, PHỔ THÔNG**

In 200 bản, khổ 19x27cm tại Công ty TNHH Khai Chân, 31/1/20 Nguyễn Xí, phường 13, quận Bình Thạnh, thành phố Hồ Chí Minh. Số xác nhận đăng ký xuất bản: 4390-2022/CXBIPH/03-71/ĐHH. Quyết định xuất bản số: 546/QĐ-NXB cấp ngày 13 tháng 12 năm 2022. In xong và nộp lưu chiểu quý I năm 2023.

ISBN: 978-604-974-868-9